

נושא השיעור: מערכת הצורות - גזרת נע"ו/י ב':
פיעל, פועל, התפעל (הבניינים הדגושים)

שם המורה: ארנון דותן

כיתות היעד: י, יא

מקום השיעור ברצף הלימודי: שיעור מספר שבע עשרה
במערכת הצורות

עורך המצגת - ארנון דותן

כל הזכויות שמורות לווידאו לימודים מקוונים בע"מ

נטיית גזרת נעו"י – הבניינים הדגושים

רו"ת

פיעל - ספס

עבר רזמם

הווה מרזמם

עתיד ירזמם

ציווי רזמם

אין דגש – אות כפולה.

בכל הזמנים יש תנועת E.

פועל - ספס

עבר רזמם

הווה מרזמם

עתיד ירזמם

ציווי —

אין דגש – אות כפולה.

בכל הזמנים יש תנועת A.

אין קבוץ (ם).

התפעל - התספס

עבר התרוזמם

הווה מתרוזמם

עתיד יתרוזמם

ציווי התרוזמם

אין דגש – יש את כפולה.

בכל הזמנים יש תנועת E.

נטיית גזרת נפ"י/ו (השורשים דו"נ / רו"מ)

דו"נ

פַּעַל (בציווי - דוּן!)

פעל

נִפְעַל / נִדּוּן

נפעל

הִפְעִיל

הפעיל

הוֹפְעֵל

הופעל

רו"מ

פִּיעַל

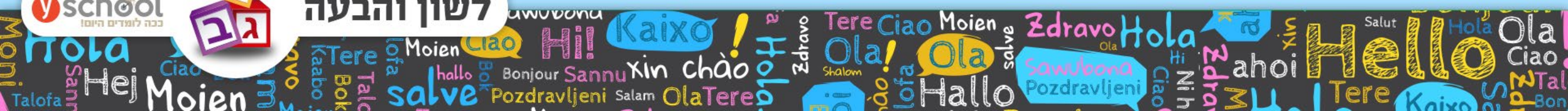
פיעל

פּוֹעַל

פועל

הִתְרַוְּמָה

התפעל

הערות – גזרת נע"ו/י

1. יש שורשים מגזרת נעו"י שהנטייה שלהם היא על דרך השלמים.

פיעל גזרת השלמים – של"ם

שָׁלַם

פועל גזרת השלמים – כב"ס

כָּבַס

פיעל גזרת נע"ו/י – נו"ם

נָוַט

פועל גזרת נע"ו/י – דו"ח

דָּוַח

2. יש שורשים מגזרת נע"ו/י שיש להם שתי נטיות: על דרך השלמים וגם על דרך נע"ו/י.

כו"נ – פיעל

כָּוַן (כמו קָדַם)

על דרך השלמים

כוֹנֵן (כמו רוֹמַם)

על דרך נע"ו/י

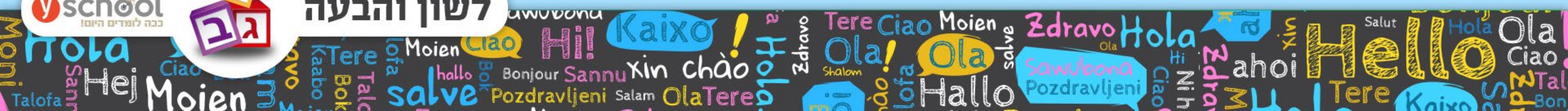
קי/ו"ם – פיעל

קוֹמַם

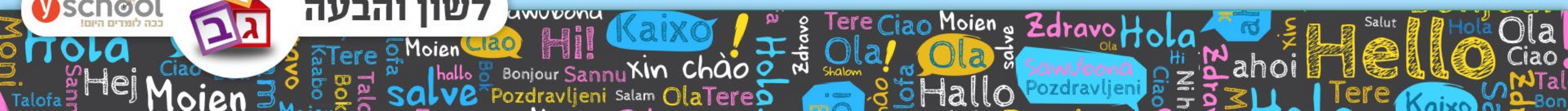
על דרך נע"ו/י

קִיַּים

על דרך השלמים

בניין	שורש	עבר נסתר	
פיעל	או"ת	אותת	הנהג אותת לפני הפנייה.
פועל	כו"נ	כונן	הוא רופא כונן.
התפעל	סו"ד	הסתודד	מדוע אתן מסתודדות?
פיעל	צי"ת	ציית	העם ציית למלך.
התפעל	מו"ט	התמוטט	הבניין יתמוטט.
פיעל	שי"ר	שורר	כל הלילה הוא משורר.
התפעל	כו"נ	התכוון	הוא התכוון להגיע בזמן.
פועל	קו"מ	קומם	העם קומם בידי המנהיג.
התפעל	רו"ש	התרושש	המהמרת התרוששה מכספה.

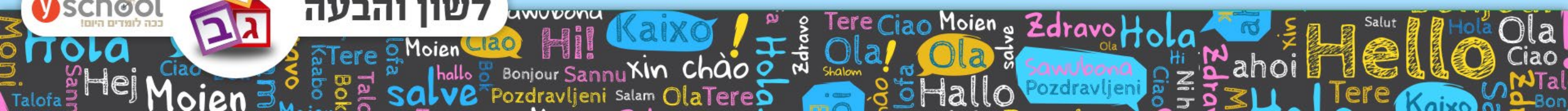

פעלים דומים

גזרה	בניין	שורש	עבר נסתר	
נע"ו/י	התפעל	עו"ר	התעורר	דני התעורר.
שלמים (מרובעים)	התפעל	אור"ר	התאורר	דני התאורר.

גזרה	בניין	שורש	עבר נסתר	
שלמים (מרובעים)	התפעל	שכנ"ל	השתכלל	הרכבים השתכללו.
נע"ו/י	התפעל	שו"ח	השתומם	הילדים השתוממו.

גזרה	בניין	שורש	עבר נסתר	
נע"ו/י	פיעל	שו"ט	שוטט	עזרא שוטט לבדו ביער.
שלמים (מרובעים)	פיעל	שרט"ט	שרטט	עזרא שרטט תוכניות לבניין

מתוך בגרות קיץ 2017 (תשע"ז)

פעיל
פעל

הפעיל הופעל

פועל פיעל

ב. לפניך משפטים, ובהם מילים מודגשות.

ססמת הצופים היא "הִיא נִכּוֹן!" נפעל

עבר: נכון הווה: נכון

אדם זה כֵּן במעשיו ובדבריו. פעל

פעיל: פעל / הפעיל / פיעל

"האם יש בכוחן של תנועות הנוער לְכוֹנֵן סולידריות חברתית?" פיעל

פעיל: פעל / הפעיל / פיעל

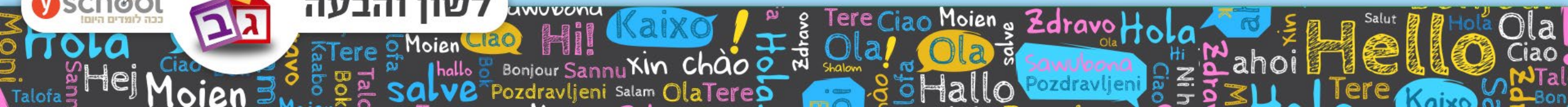
המורה לחינוך גופני מכריז לפני כל ריצה: "למקומות, הִכּוֹן, רוץ!" נפעל

עבר: נכון הווה: נכון

(1) ציין את השורש המשותף לכל המילים המודגשות. כו"ן

נ כ ו ן
נ פ ע ל

(2) ציין לאחר כל משפט את הבניין של המילה המודגשת בו.

מתוך בגרות חצב-ברק 2019 (תשע"ט)

ב. — מנהיג אותנטי מאתגר את מונהגיו ומְעוֹרֵר אותם לחשיבה.

פיעל, עו"ר

הקף את הפועל המודגש שהוא באותה הגזרה של הפועל מְעוֹרֵר. עו"ר – נע"ו/י סו"ם הופעל י/וב"ל

— המדינה מוֹבֵּלֶת לתהליך של הבראה כלכלית. עבר נסתר – הובל הוּסַם – העברה להפעיל הביל / הוביל י/וב"ל

הופעל י/וש"ם

— ידו של המנהיג מוֹנַשְׁכָּת לשלום.

שו"ם י/וש"ם

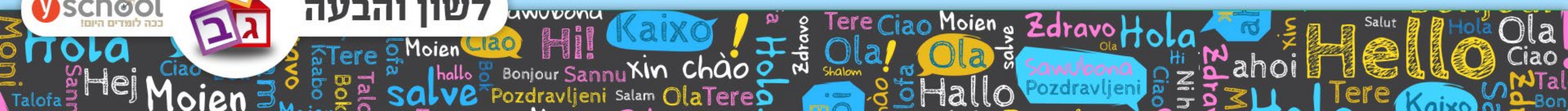
עבר נסתר – הושט הוּסַם – העברה להפעיל השיט / הושים

הופעל טו"ח

— האשמות קשות מוֹטָחוֹת בפני המנהיג.

טו"ח י/וט"ח

עבר נסתר – הוטח הוּסַם – העברה להפעיל הטיח / הוטיח

נושא השיעור הבא:

גזרת ע"ע (כפולים) א': פעל, נפעל, הפעיל, הופעל

